

RADIO WERELD

Weekblad voor Nederlandsche
Radio-Amateurs en Luisteraars

UITGEVERS: ENGERS EN FABER, AMSTERDAM.

No. 19

7 MEI 1925

TWEEDE JAARGANG

ABONNEMENT:
NEDERLAND f 4.— PER ½ JAAR
f 7.50 PER JAAR
BUITENLAND f 10.— PER JAAR
LOSSE NUMMERS f 0.25

REDACTIE:
N. Z. Voorburgwal 250, A'DAM. Tel. 37121

MEDEWERKERS

Ir. J. SCHIERE

A. v. SLUITERS, 1e Ltn. der Genie.

M. VERSCHURE, .. " ..

J. J. LICHTENVELDT, Alg. Red.

ADVERTENTIËN:
40 Ct. PER REGEL OP DEN OMSLAG 60 Ct.
BIJ CONTRACT SPECIAAL TARIEF

Voor Advertentiën en Abonnementen
uitsluitend ENGERS & FABER
N. Z. Voorburgwal 250, AMSTERDAM

Sole Agents for Great Britain and U.S.A. THE COLONIAL TECHNICAL PRESS LTD.

Members of the Periodical Trade Press and Weekly Newspaper Proprietors' Association.

36, 37 en 38, SOUTHAMPTON STREET, STRAND — LONDON, W.C. 2

Cables: Colonmeter

Telephone Gerrard 8836

Telegrams: Piercing, London

Lampen en Laagfrequentie-transformatoren

door A. v. SLUITERS.

AN het slot van het voorgaande artikel over dit onderwerp kwamen we tot de gevolgtrekking, dat wanneer de wisselstroomweerstand van de primaire wikkeling van den transformator voor de laagste frequenties, die verstrekt moeten worden, minstens vier maal zoo groot is als de inwendige weerstand van de lamp, bij een overigens goed geconstrueerden laagfrequentietransformator een onvervormde versterking verkregen wordt.

Wanneer nu de transformator gebruikt wordt als eerste laagfrequentietransformator na de detectorlamp, dan zal, aan-

gezien de inwendige weerstand van de detectorlamp steeds vrij hoog is (20.000 à 30.000 Ohm), de primaire wisselstroomweerstand ook hoog moeten zijn, b.v. 80.000 à 100.000 Ohm. Derhalve moet de primaire wikkeling uit een groot aantal windingen bestaan. Is dan bovendien de transformatieverhouding groot, b.v. 1 : 5, dan wordt het aantal secundaire windingen zóó groot, dat het practisch onmogelijk is om den transformator zoodanig te construeeren, dat hij behoorlijk werkt; er is maar een beperkte wikkelingsruimte beschikbaar, waarbinnen een goede werking nog mogelijk is. De eenige oplossing uit

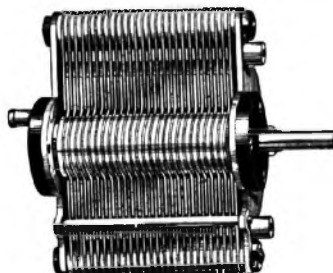
deze moeilijkheid is het kiezen van een lage transformatieverhouding, b.v. 1 : 2,5, waardoor weliswaar de versterking minder krachtig, maar dan ook zuiver is. Het resultaat is derhalve, dat de eerste laagfrequentietransformator een lage transformatieverhouding moet hebben, maar daarmee is niet gezegd, dat elke transformator met een lage transformatie ook goed is. Is daarbij bovendien het aantal primaire windingen gering, dan zou het resultaat nog slechter zijn dan dat van een transformator met een groote transformatieverhouding en een groot aantal primaire windingen.

**N.V. E. LEHNER'S
HANDELSONDERNEMING
AMSTERDAM**

Telefoon 52179 / Amstel 67

Hoofdvertegenwoordiging en
depôt van eerste klas fabrieken
/ in de RADIOBRANCHE /

Verkoop uitsluitend aan den handel

**HASAG
DRAAIKONDENSATOREN**

Fabriek HUGO SCHNEIDER A. G.
LEIPZIG

Prima Qualiteit — Billijk in Prijs

met en zonder fijnregeling

— 250, 500 en 1000 cM. —

met en zonder knop en schaal

Af Depôt Amsterdam leverbaar.

RADIO LAMPEN

WAARVAN DE
LEVENSGEESTEN GEWEKEN ZIJN,
OF DIE GEBREKEN VERTOONEN,
*Kunnen volmaakt hersteld en
veranderd worden,* ZELFS WANNEER DE
BOL GEBOKEN IS.

TEL.
36588
1242

MET MINIMUM WATVERBRUIK
PRIJS f2.75
MET GEWOON WATVERBRUIK PRIJS f2.-

GLOEILAMPENFABRIEK "RADIUM"
AMSTERDAM SINGEL 388
TILBURG BREDASCHER WEG 193

Conclusie:

De transformator, die den detector met de eerste laagfrequentielamp verbindt, moet een groot aantal primaire wikkelingen en een lage transformatieverhouding hebben.

Het best kan men van een en ander een overzicht verkrijgen door het vergelijken van verschillende praktisch opgenomen karakteristieken.

Onder de karakteristiek van een transformator verstaat men de lijn, die het verband aangeeft tusschen het aantal trillingen per seconde en de bereikte versterking bij toepassing van een bepaalde lamp.

Voor zoover mij bekend is de Marconiphone Ideal transformator de eenige *), waarvan door den fabrikant de karakteristieken worden gepubliceerd. Deze transformator wordt vervaardigd in drie verhoudingen, n.l. 1 : 2.7; 1 : 4 en 1 : 6. Als eersten transformator zal men dus van dit erkend goede merk nemen die met een verhouding van 1 : 2.7. Het resultaat, daarmede bereikt, met een Marconi-Osram R-lamp als detector toont de kromme I in

fig. 1. Men ziet, dat de versterking over het geheele frequentiebereik bijna constant gelijk aan 29 is; alleen voor de lagere frequenties (bas-tonen) zakt de versterking eenigszins, zooals te verwachten was. Dit is echter bij de zoo hoog ge-

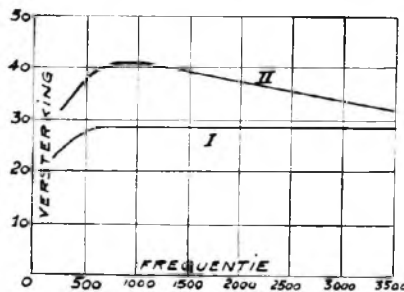

Fig 1

roemde weerstandskoppeling evenzeer het geval! De inwendige weerstand van de R-lamp bedraagt 36000 Ohm.

Het is te verwachten, dat de 1 : 4 transformator minder goede resultaten zal geven, omdat het aantal primaire wikkelingen en daarom ook de primaire wisselstroomweerstand geringer is. Dit blijkt dan ook uit de kromme II van fig. 1, waarbij van een gelijkmatige versterking geen sprake meer is. Dat dit niet te wijten is

aan den transformator, maar uitsluitend aan de verkeerde combinatie van den

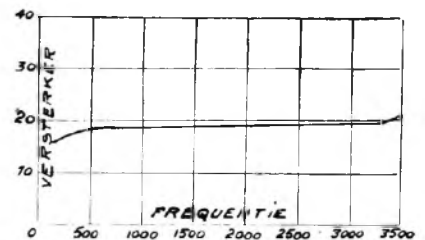

Fig 2.

transformator met de voorgaande lamp, blijkt uit fig. 2, waar de versterkingskarakteristiek van denzelfden 1 : 4 transformator met een DE3 Marconi-Osram lamp gegeven is. Deze laatste lamp heeft een veel lagere inwendigen weerstand, n.l. 18500 Ohm.

Is het nu de bedoeling om een laagfr. transformator te gebruiken na een laagfrequentielamp, die zooals men weet, in den regel een lagen inwendigen weerstand heeft, varieerende ongeveer van 6000 tot 10000 Ohm, dan kan de primaire weerstand van den transformator ook veel kleiner zijn, dus ook het aantal primaire windingen, waardoor ruimte vrijkomt voor

*) Ook van de Pyc, R. I en nog enkele andere Engelsche transformatoren worden karakteristiek verstrekt. Red.

een grooter aantal secundaire wikkelingen en een grooter transformatieverhouding mogelijk wordt.

In het algemeen kan men zeggen, dat de primaire wisselstroomweerstand van een laagfr. transformator voor de lage frequenties, b.v. 100 wisselingen per seconde minstens 3 à 4 maal zoo groot moet zijn als de inwendige weerstand van de voorafgaande lamp, en het is daarom te hopen, dat spoedig, evenals thans de fabrikanten van goede lampen doen, ook de constructeurs van goede transformatoren eens wat royaler zullen worden met hun gegevens. Daar is tenslotte en producent, en afnemer mede gebaat.

Samenvattende kan derhalve geconstateerd worden:

1e. dat goede transformatoren slechte uitkomsten geven, wanneer zij op de verkeerde plaats gebruikt worden;

2e. dat in meerlamps-transformator-versterkers, de transformatoren met hoge transformatieverhoudingen moeten volgen op die met lagere;

3e. dat transformatoren met een lage transformatieverhouding alleen dan goed zijn, wanneer een groot aantal primaire windingen de plaats inneemt van het kleinere aantal secundaire.

Een transformator moet, evenals een lamp, wetenschappelijk geconstrueerd, en met verstand gebruikt worden.

Een uitzondering op den onder 2e genoemden regel kan zich voordoen, wanneer aan den eersten laagfrequentie-transformator een kristaldetector voorafgaat. In vergelijking met een lampdetector toch is de inwendige weerstand van kristaldetectoren laag, zooals b.v. die van galena en dergelijke kristallen. In zulk een geval zal een transformator met een hoge transformatieverhouding bepaald voordeel opleveren als eerste transformator. Er is slechts één kristal, dat een hoogen inwendigen weerstand heeft, en dat is carborundum. In het geval van een kristaldetector is het zaak, verschillende transformatoren te beproeven. Daar ik carborundum als detector bezig, voldoet in mijn toestel de PYE I als eerste transformator zeer goed.

Kan een eindlamp voordeel opleveren als eerste laagfrequentielamp?

Velen zijn van meening, dat een lamp met lagen versterkingsfactor steeds minder versterking geeft dan een lamp met hooger versterkingsfactor, op dezelfde plaats in den ontvanger.

Deze opvatting is niet juist, zooals meerderen reeds tot hun verwondering ondervonden hebben. Een eindlamp met lagen versterkingsfactor kan, als eerste laagfr. versterkerlamp gebezigd, wel eens heel goede resultaten opleveren. De oorzaak daarvan is, dat de te bereiken ver-

schil ia \times w. Is voorts de inwendige weerstand van de lamp Ri, de versterkingsfactor k en de spanning op het rooster e_r, dan is de anodestroom:

$$i_a = \frac{k}{R_i + w} \times e_r,$$

en dus het spanningsverschil aan de uiteinden van de primaire transformatorwikkeling:

$$e_p = \frac{k \times w}{R_i + w} \times e_r,$$

Het blijkt, dat deze uitdrukking grooter wordt, naarmate k grooter is, m.a.w. naarmate de lamp een grooteren versterkingsfactor heeft. Dit spreekt van zelf. Maar ook wordt de versterking grooter naarmate Ri, d.i. de inwendige weerstand van de lamp kleiner wordt. In welke mate dit het geval is, hangt af van de onderlinge verhouding van inwendigen lampweerstand en wisselstroomweerstand van de primaire wikkeling. Is deze laatste weerstand laag, dan is de invloed van den lampweerstand naar verhouding groot, zoodat het heel goed voor kan komen, dat een lamp met lagen versterkingsfactor, doch geringen inwendigen weerstand een grooter versterkingsfactor en hoogen inwendigen weerstand. Ik heb persoonlijk dit effect meermalen kunnen constateren.

Ruim 150 gld. aan prijzen.

Beschrijf eens in een kort artikelje Uw zelfgemaakt toestel, versterker, luidspreker, gelijkrichter, enz. Zeg hoe U ze gebouwd hebt, teken een schema en zend als dit kan tevens een foto.

Beschikt U over een rijke fantasie, probeer Uw krachten dan eens op een korte radio-schets of breng Uw ondervindingen met het een of andere schema onder woorden.

Niet alleen doet ge Uw mede-amateurs hiermede een genoegen, doch gij zelf dingt mede in den

Artikelen-Wedstrijd

en hebt kans een der vele uitgeloopte prijzen te winnen.

Bovendien, we willen *Radio-Wereld* weer uitbreiden, hebben dus in de toekomst meer copie noodig en weten bij ervaring dat er onder onze lezers vele auteurs schuilen.

Welnu, van goede amateurschrijvers ontvangen wij — ook na afloop van dezen prijsvraag — gaarne korte artikelen op radio-gebied, die wij dan volgens den geldenden standaard zullen honoreeren.

Alle artikelen bestemd voor mededinging in dezen prijsvraag moeten uiterlijk 31 Mei a.s. in ons bezit zijn en blijven eigendom van de Redactie.

sterking niet alleen van den versterkingsfactor, maar ook van den inwendigen weerstand van de lamp afhangt, hetgeen als volgt kan worden aangetoond.

Het doel van de versterkerlamp is om een zoo groot mogelijk spanningsverschil tusschen de uiteinden van de primaire wikkeling van den volgende transformator, teneinde een zoo groot mogelijke spanning op het rooster van de volgende lamp te verkrijgen. Is de wisselstroomweerstand van de primaire wikkeling w, en de anodestroom ia, dan is dit spanningsver-

Komt eerstdaags in den handel
EEN GELIJKRICHTER

die af is (Systeem Ir. HARMSEN)

PRIJS f 20.—

Vraagt nog heden onze brochure
Electr. Techn. Werktuigkundig Bureau
„Doorwerth” te Heelsum
Handel belangrijke korting

Transformer Works

AMSTERDAM

Baarsjesweg 158 — Telef. 28107

H.H. AMATEURS:

Een goede laagfreq. Transformator is een eerste noodzakelijkheid in Uw toestel Vraagt dus Uw leverancier de „TRANSFORMA” met 3 jaar garantie. Prijs f 7.50 Wacht U voor namaak. Let op den naam „TRANSFORMA”.

Geen verkoop aan particulieren

Het *Western Electric* Ontvangtoestel

Nr. 2001 m. KRISTALDETECTOR, brengt de RADIO onder het bereik van iedereen, in de omgeving van een goed zendstation.

Eenvoudig te bedienen - vereischt geen toezicht - geen batterijen en is geschikt voor alle golf-lengten van 300 tot 3000 M.

Door de soliede en keurige afwerking is het toestel een sieraad voor iederen salon.

Vraagt inlicht. en prospectus aan de

Bell Telephone Mfg. Co.
DEN HAAG.

Wilt U overtuigd zijn van **goede**
RADIO-ONTVANGST
gebruikt dan alleen **prima ONDERDEEL**
of **1e klasse TOESTELLEN**
ANDERSEN & POLAK
P. C. Hooftstraat 40, Tel. 26587
AMSTERDAM

VERHUISD

van Hugo de Grootstraat 100
naar

Piet Heinstraat 87

RADIO TECHNISCH BUREAU
HERM. VERSEVELDT
DEN HAAG - TELEFOON 34969

— Groote voorraad —

GENERAL RADIO Co. materiaal

Vraagt Prijscourant van complete
Ontvangtoestellen en Onderdeelen!

KIJK UIT

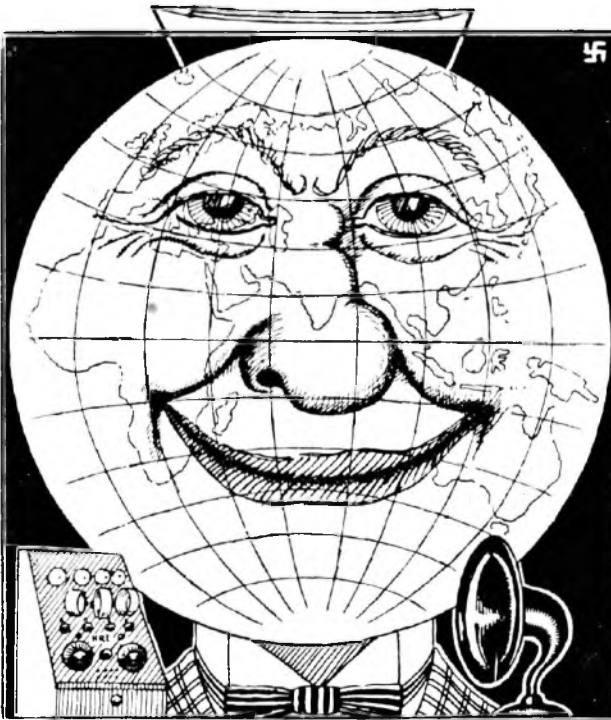
dat U niet te veel
betaalt voor Uw
RADIO-ARTIKELEN

Dat zal U niet
wanneer U koopt bij
SAL. LIERENS

Joden Breestraat 3

:: AMSTERDAM ::

Speciaal adres voor den Handel en Amateurs

ALLE RADIO-MUZIEK WORDT HET BESTE ONTVANGEN MET EEN TOESTEL DER
HAAGSCHE RADIO-INDUSTRIE

's-GRAVENHAGE, Thomsonlaan 101 - ROTTERDAM, Brederoedstr. 62 B - LEIDEN, Breestr. 7
DEMONSTRATIËN WORDEN ZONDER VERPLICHTINGEN GEGEVEN VRAAGT PRIJS

EEN ELFA-ANODE BATTERIJ

aan Uw ontvangtoestel,
verzekert U een goede ontvangst

Push-pull versterking met normale transformatoren

door J. J. LICHTENVELDT.

ONGETWIJFELD zal de lezer, die na het lezen van onze regelen de gegeven schema's eens vergeelijkt, enthousiast uitroepen: het ei van Columbus.

En dit niet ten onrechte, want deze gloednieuwe Amerikaansche „tip” maakt het mogelijk elken normalen laagfrequent-versterker, met behoud van de reeds in gebruik zijnde l.f. transformatoren, in een half uurtje tijds en met niet meer dan enkele dubbeltjes onkosten, te wijzigen in het nieuwere balansversterkings-systeem.

Bezien wij eens figuur 1. Voor de hier

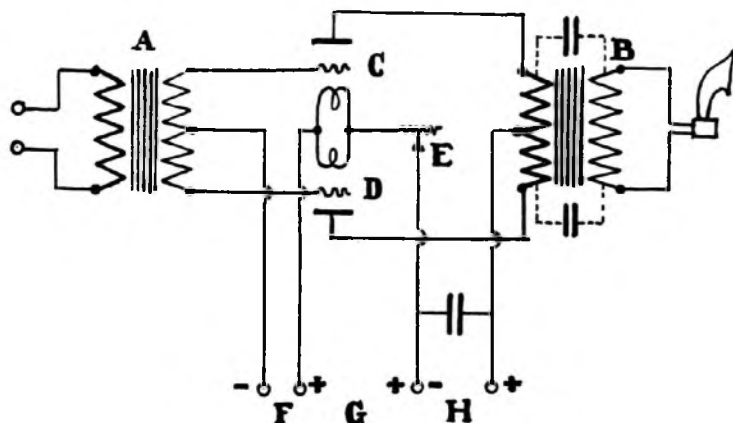

Fig. 1

schematisch weergegeven versterker zijn noodig twee speciale transformatoren, de zgn. ingang- en uitgang transformatoren.

Nu is niet alleen van den aankoop van een stel push-pull transformatoren een wel-gevulde portemonnaie noodzakelijk, doch ook het feit dat de transformatoren uit het toestel nutteloos ter zijde zullen moeten worden gezet, zal voor vele amateurs een reden zijn alles maar bij het oude te laten.

Voor hen die reeds hun toestellen met een of meer trappen l.f. versterking hebben uitgebreid en elke gelegenheid willen aangrijpen de kwaliteit der geluidsweergave nog weer te verbeteren, raden wij aan het

in figuren 2 en 3 geteekende balans-schema eens te probeeren. Een dergelijke versterker doet niet veel onder voor de in No. 16 beschreven balans-versterker met speciale transformatoren.

Zooals men uit de fig. zal bemerken, heeft men hier den ingangstransformator — die elke verhouding mag hebben variërende tusschen 1 : 4 en 1 : 10 — van een kunstmatig midden voorzien.

De beide weerstanden R hebben een weerstand van 500.000 ohm, men kan hier zonder het minste bezwaar gewone siliet-staafjes voor gebruiken; desnoods één van

1 miljoen ohm dat men in het midden van een snallen klem voorziet.

A is de roosterspanningsbatterij (ongeveer 8 à 12 Volt en C is de hoogspanningsbatterij.

Bij dezen versterker wordt geen gebruik gemaakt van een uitgangstransformator,

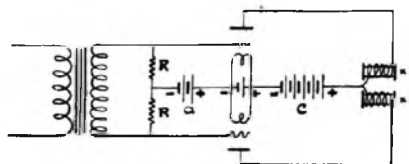

Fig. 2

doch dit is alleen mogelijk indien men het verbindingpunt van beide draadspoeltjes

(X) van den luidspreker kan bereiken en met + anodebatterij verbinden, waardoor dan in elk der plaatkringen een der spoeltjes is opgenomen.

Blijkt dit niet mogelijk, dan kan men ook door twee laagfrequenttransformatoren — waarvan de secundaire windingen doorgeslagen zijn — als smoorspoelen te bezigen, toch het gebruik eener uitgangstransformator ondervangen.

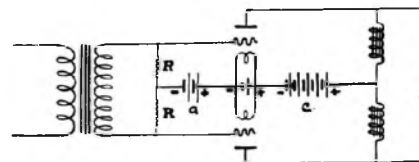

Fig. 3

Persoonlijk schenken wij aan deze laatste manier zelfs de voorkeur, daar het weergegeven geluid even zuiver, echter luider is dan indien een der andere werkwijzen gevolgd worden.

Verder heeft men het voordeel dat de luidspreker niet door den plaat (gelijk) stroom wordt doorloopen, wel natuurlijk door de in de plaatketens opgewekte stroomwisselingen, die door de smoorspoelen niet worden doorgelaten.

Radio-Schiere
Stadhouderslaan 5 - Utrecht

Fabrikanten
DER

Ebora

ONTVANGERS

NOEM „RADIO-WERELD”
BIJ BESTELLING AAN ADVERTEERDERS.

Waarschuwing!

Hiermede berichten wij U dat sedert 4 APRIL 1925 de Heer C. PRINS niet meer aan mijn zaak verbonden is en verzoeken wij U dan ook goede nota van te nemen, dat bestellingen of aanbiedingen na dezen datum door genoemden Heer gedaan, niets met onze zaak hebben te maken en als zoodanig ook niet door mij worden erkend.

De Firma GEBR. PRINS is en blijft alleen gevestigd HARTENSTRAAT 2a, AMSTERDAM, Telefoon 46181.

Onder beleeftde aanbeveling,
GEBR. PRINS
R. PRINS

Zoekt U een goeden Luidspreker ?

Wij hebben in voorraad:

DTW
 SEIBT
 BROWN
 BRUNET
 LUMIÈRE
 AMPLION
 STERLING
 CLARITONE
 MAGNAVOX
 GUEULARD LE LAS
 AFTER DINNER SPEAKER

Bezoekt ons eens, wij willen ze gaarne
 — alle voor U demonstreeren —

P. GEERVLIE, AMSTERDAM

OUDE SPIEGELSTRAAT 3

:: (b/d Wolvenstraat) ::

Het nieuwste snuffje Radio-strijkpatronen f 0.45

CENTROFOON

Type IV f 5.60 p. st.

Type III f 3.40 p. st.

TELEFOONVERDEELER van marmer vervaardigd, een sieraad voor iedere tafel
 Prijs: Type I f 2.85, Type II f 2.95 per stuk.

Importeur: **RADIO-MUSICA, Koninginneweg 219, Amsterdam**

Plaatselijke Agenten gevraagd — Handel gebruikelijke korting

Herman van Thiel

Amsterdam, Tel. 29803

Kristal Glas-Detectors „A G I L”
 uit voorraad leverbaar

Het beste EBONIET voor Radio

dat bijzonder gemakkelijk te bewerken is, bekend voor zuiverheid en taaheid, dat zich laat zagen, boren, freezen en draaien zonder te breken is:

Trelleborgs ^{IN REGISTRAT} **EBONIET**

v. d. TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS

A/B te TRELLEBORG (Zweden)

Groote voorraad alsook van **Condensator-knoppen** bij den Vertegenwoordiger:

W. BLICKMAN, N.Z. Voorburgwal 151, Tel. 34422 AMSTERDAM

LEVERING ALLÉEN AAN DEN HANDEL

ISIDOR ADRIAANSSENS

KORTE KERKSTRAAT 6 - TER NEUZEN

De Franche Metallampen SBR, 0.06 Amp. st. ver. en andere merken. Zoolang de voorraad strekt prijs f 4.35

Gebruikt vaste Spoelhouderbussen

volgens bijgaande afbeelding, vernikkeld koperen uitvoering, levering uit voorraad

Bestelnummer 613, prijs per stuk f 0.18

Levering door middel van handelaren

Onze catalogus van **RADIO-TOESTELLEN** en **ONDERDEELLEN** wordt op aanvraag gratis toegezonden

S. M. NIJKERK Jr., Amsterdam

Fabrikant en Grossier van Electriche Materialen en Radio-Artikelen

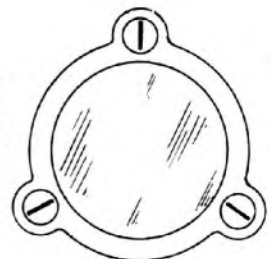
Leidschegracht 96 - Telefoon 36883

VENSTER RINGEN

HOOGGLANS VERNIKKELD

Compleet met celluloidglaasje en boutjes

Uitvoering koper en koper vernikkeld
 Prijs f 0.35

Levering aan den handel met korting

ETAFEM

Konijnenstraat 11, Amsterdam - Tel. 34093

Noem „RADIO-WERELD” bij bestelling aan Adverteerders

„Here Birmingham Calling”

DIT den luisteraars welbekende Engelsche korte-golf station is ondergebracht in een gebouw in Lower Loveday Street en is een van de sterkste B.B.C. stations.

Op het moment dat deze foto genomen werd, brandde de gematteerde lamp boven den microfoon nog; een afgesproken teeken dat deze ingeschakeld staat.

De toestellen voor het versterken en mo-

dat zich rechts van den luidspreker bevindt, eischt dan ook de volle aandacht van het personeel, daar het vooral bij orkestmuziek en koorzang dikwijls noodig is de muziek en zang te verzwakken of sterker te maken, al naar gelang de muziekinstrumenten een te hard of te zacht geluid voortbrengen.

Door middel van een 3-lampsontvangtoestel (onder de telefoontoestellen) kan de geheele opvoering gevolgd worden en is het mogelijk direct te constateeren of de uitzending goed is.

Het omroepstation werkt onder de letters 5IT en op een golflengte van 475 M.

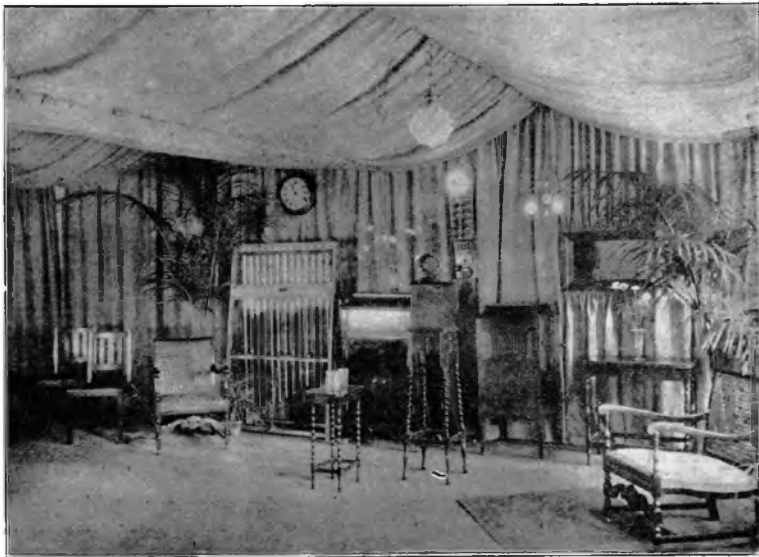

Foto 1. De klankzaal.

Voor de klankzaal of zooals de Engelschen zeggen de Studio, heeft men een gebouw gekocht in New Street, dat door middel van eenige eigen telefoonlijnen met het zendgebouw is verbonden.

De klankzaal, waarvan foto 1 een afbeelding geeft, is flink ruim — ongeveer 6 Meter in 't vierkant — en ter voorkoming van resonantie-effecten gedrapeerd met kostbaar laken. De artistieke decoratie en antiek zilveren ornamenten geven het geheel een vorstelijk aanzicht.

Electrische verwarming, gemakkelijke fauteuils, eenige mooie palmen en versche bloemen vormen een gezellig interieur en veraangenamen het, elke klankzaal eigen zijnde, zoo karakteristiek drukkende van de omgeving.

Naast de klankzaal is de contrôle-kamer gelegen, waarvan wij in foto 2 een overzicht geven. Hier is de voorversterker en modulatie-inrichting ondergebracht.

Door een raampje kan men vanuit dit vertrek de geheele klankzaal overzien en met gebaren of anders door een aantal signaal-lampjes den artisten de noodige aanwijzingen geven omtrent den juiste stand, dien zij ten opzichte van de microfoon moeten innemen.

duleren van de door den microfoon verwekte electriche energie, moeten zooals van zelf spreekt aan zeer hoge eischen voldoen en door goed geschoold personeel bediend worden.

De bediening van het contrôle-paneel,

SINUS Spoelhouders

Dit is de origineele SINUS Spoelhouder, die op de betere toestellen meer en meer ingang vindt.

Geen krakende contacten. Makkelijke montage
Bij ieder stel wordt **BOORMAL** bijgeleverd

Waar niet verkrijgbaar, wende men zich tot
Fa. Ridderhof & Van Dijk
RADIO-APPARATEN-FABRIEK ZEIST
Telefoon 345

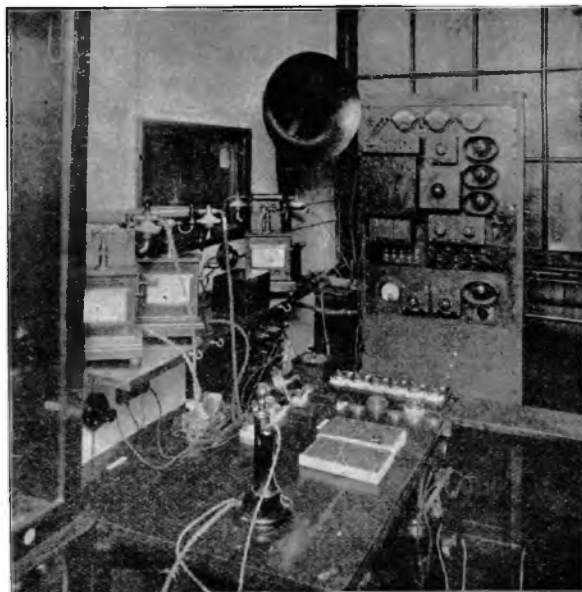

Foto 2. De contrôlekamer.

De Radio-Omroep

HET Handelsblad publiceert in haar ochtendblad van 2 Mei j.l. het, door de Commissie tot onderzoek van de organisatie van den technischen dienst bij het staatsbedrijf der P.T.T., uitgebrachte advies inzake het vraagstuk van den radio-omroep.

In dit advies komt de Commissie tot de volgende conclusies:

1. De radio-omroepdienst (broadcasting) behoort in Nederland aan het particulier initiatief te worden overgelaten; het Rijk betrekke dien dienst slechts in zijn werkingssfeer voor zoover dit met het oog op de belangen van het overige telegraaf- en telefoonverkeer, hetzij per draad, hetzij draadloos, noodzakelijk is te achten.

2. Wil de Radio-omroepdienst aan hoge eischen voldoen, dan is het een eerste vereischte, dat hij bezorgd wordt door een op gezonde basis opgezette maatschappij, die zooveel mogelijk omvat de op het gebied der radio-techniek werkende personen en organisaties in Nederland; zulk een maatschappij meent de commissie gevonden te hebben in de nieuw op te richten maatschappij tot exploitatie van een Nederlandschen Radio-omroep, waarin de drie belanghebbende groepen, t.w. de handelaren, de amateurs en de ethische groep Bruins-Tamson zijn opgenomen.

3. Aan de onder 2 bedoelde „Nederlandsche Omroep-Maatschappij” ware een machtiging te geven voor den aanleg van een of meer radio-telegrafen en/of -telefonen (zendstations) tot het rondzenden van mededeelingen van woord- en tooninhoud van ontspannenden, leerzamen, politieken, ethischen en religieuzen aard.

4. Het aantal uren, waarop door de Maatschappij gewerkt kan worden, behoort zoo groot mogelijk te zijn, nadat de noodige maatregelen genomen zijn om te voorkomen, dat het Rijksradioverkeer op eenigerlei wijze kan worden gestoord.

5. De zendingrichting behoort vóór het in werking stellen door den directeur-generaal der P. en T. te zijn goedgekeurd.

6. Als vergoeding van de Rijksbemoelingen wegens administratie, keuring en contróle is de machtiginghouder een bedrag van f 100 per weekuur per jaar aan het Rijk verschuldigd. Dit recht ware volgens een vastgestelde schaal te verminderen naar gelang de machtiginghouder over meer uren beschikken kan.

7. De golflengten, alsmede de energie, behooren te worden vastgesteld in verband met de ruimte, welke de internationale regelingen in dit opzicht bieden.

Wat de energie betreft, zal deze een zoodanig maximum moeten bereiken, dat de omroep in het geheele land voldoende kan worden gehoord. Overigens behoort de machtiginggever de bevoegdheid te hebben om een andere golflengte voor te schrijven, indien zulks in het belang van het radio-verkeer noodig is.

8. Door het P.T.T.-bedrijf wordt van elk ontvangstation geheven een jaarlijksch recht van b.v. f 10. Van dit bedrag komt f 7.50 ten goede van de Omroep-Maatschappij.

9. Indien de door de Radio-Omroep-Maatschappij behaalde winst een zeker percentage (b.v. 6 à 7 %) overschrijdt, zoodat aan het einde van het exploitatiejaar, na behoorlijke afschrijving en reserve, een overschot aanwezig is, moet dit overschot in de Staatskas terugvloeien. In verband hiermede zal het noodig zijn, dat de hoekhouding der Maatschappij jaarlijks door Rijks-accountants wordt gecontroleerd.

10. Behalve aan de Radio-Omroep-Maatschappij kunnen ook aan anderen zend-machtigingen geven worden; deze machtiginghouders genieten evenwel geen aandeel in het bovengenoemde licentierecht van f 10, terwijl de voorwaarden, aan de machtiging te verbinden, zoodanig moeten zijn, dat de dienst der Radio-Omroep-Maatschappij van de werking der niet-gesubsidieerde broadcasting-stations geen storing ondervindt en dat ook door deze machtiginghouders het sub 6 bedoelde recht verschuldigd is.

11. Er wordt ingesteld een Permanente commissie samengesteld uit vooraanstaande personen uit alle kringen der bevolking, aan wie de keuring van de uit te zenden programma's wordt opgedragen.

Aan het bovenstaande zouden wij een korte beschouwing willen vastknoopen.

Het leidt o.i. geen twijfel dat, nu de commissie dit waardevol en kern-gezond advies den Minister voorlegde, de Nationale Omroep wel spoedig zijn beslag zal krijgen.

We hebben ons tot dusverre van commentaar en aanwijzingen onthouden, alleen eenige malen opgemerkt dat wij

gaarne zouden zien dat onze Omroep eveneens naar het Engelsche systeem georganiseerd zoude worden. Dit toch lijkt ons de hechtste en meest reële basis.

Waar de Commissie het in hoofdzaak met ons eens is, spreekt het vanzelf dat wij haar plan warm toejuichen, daarbij hopen de Minister zal besluiten aan een, als door de Commissie voorgestelde omroep-organisatie zijn goedkeuring te hechten.

Het „neutrale” Hilversumsche tijdperk spoedt zich dus ten einde en in spijt van de geopperde uitingen van de zijde van het H.D.O.-comité, durven wij te beweren dat er weinigen om zullen treuren.

Amateurs noch handel zijn gediend van een NSF reclame-omroep, want meer is de H.D.O. nooit geweest en hoe zij zich aan de onder par. 1 vermelde voorschriften heeft gehouden, men heeft er zich avond aan avond van kunnen overtuigen.

Soms was een chocolade-reep de gunsteling, dan weer een stukje zeep of een tijdschrift, maar meestal hoorde men op de een of andere manier de NSF-artikelen aanprijzen.

Daar schuilt de onbillijkheid. Deze bevoorrechte, door sommige kortzichtige handelaren gesanctioneerde positie, die één firma tegenover de geheele radio-industrie inneemt, is uit den booze.

Deze mogelijkheid dient voor altoos onmogelijk gemaakt, dan pas zal de Nationale Omroep ook werkelijk *Nationaal* kunnen zijn.

En of nu de door oud-minister Posthuma te organiseren omroep dan wel de R.O.A., waarvoor de H.D.O. zoo benauwd schijnt te wezen, de Nationale Omroep zal worden, we weten het niet en het laat ons daarenboven volkomen onverschillig.

Echter één ding weten we met zekerheid en dat is dat de H.D.O. nimmer tot deze functie zal worden groepen.

RED.

Aan het tevens gepubliceerde tweede deel van het verslag dezer Commissie, betrekking hebbende op de radiostations Kootwijk, Sambeek en Scheveningen, ontleenen wij het volgende:

De commissie meent in de eerste plaats op verbetering van het rendement der bestaande installatie te moeten aandringen. Indien de voorstellen der commissie te dezer zake worden gevolgd, zullen, volgens

van den rijksradiodienst verkregen inlichtingen, de daaraan verbonden kosten ten hoogste f 500.000 bedragen.

Reden waarom de Commissie voorstelt om in 1925 een kapitaal van plus minus f 500.000 in het radiobedrijf Nederland-Nederlandsch-Indië te steken, teneinde die verbeteringen te krijgen, welke noodig zijn om uit de installatie te halen wat er uit te halen is.

Met betrekking tot *het verkeer op grooten afstand* dat is dus in Nederland op het oogenblik uitsluitend het verkeer tusschen moederland en koloniën, meent de commissie niettegenstaande de gunstige toeneming van het verkeer, waarvoor zij aan de ambtenaren die tot het resultaat hebben meegewerkt gaarne hulde brengt, toch te moeten adviseeren het radioverkeer over groote afstanden *niet langer door den Staat te doen exploiteeren*.

Verschillende overwegingen hebben de

commissie er toe geleid den Minister te adviseeren het radioverkeer op grooten afstand, wat Nederland betreft, te leggen in handen van *een zuiver nationale maatschappij*, waarin het Rijk zich zou moeten interesseeren onder zoodanige voorwaarden, dat daarbij zijn financiële, economische, strategische en politieke belangen volkomen veilig zijn.

De grootst mogelijke meerderheid der commissie is van meening dat het met 't oog op een zoo soepel mogelijke organisatie en het groote risico, dat het Rijk ook bij eigen exploitatie van deze verbindingen loopt, aanbeveling verdient het inter-Europeesche verkeer eveneens in handen te leggen van een particuliere maatschappij.

Voorts is de Commissie van meening, dat voor een vlotte afwikkeling van het eigenlijke radioscheepskustverkeer de aanwezigheid te Scheveningen-haven van het 5 K.W. station niet alleen niet

noodig, doch in menig opzicht zelfs ongewenscht is. De commissie is van meening, dat deze toestand niet bestendig moet blijven. Daar zij later in haar rapport zal adviseeren om het inter-Europeesch verkeer in handen te leggen van een particuliere maatschappij en het 5 K.W. station juist voor dit verkeer goede diensten zou kunnen bewijzen, is zij van oordeel, dat de oplossing tweëerlei kan zijn, namelijk,

of: 1e. men verwijdere het 5 K.W. station uit Scheveningen-Haven en stelle het elders op met bestemming voor het inter-Europeesch verkeer, het uitzenden van communique's en het verkeer met schepen op grooten afstand, of,

2e. men late het 5 K.W. station te Scheveningen-Haven, doch verplaatse het eigenlijke kuststation naar IJmuiden en bestemme dit zoowel voor het seinen naar als het ontvangen van schepen op zee.

Op Zee

Vrij naar het Engelsch door W. B. t. A.

DE „Graaf Floris” was op de thuisreis en naderde reeds de golf van Biscuaie.

De avond was weer verrukkelijk geweest en vermoeid van het aanschouwen der, zich onder prachtige lichteffecten in de zee, begravinge zon, was het meeren-deel der passagiers ter ruste gegaan, ongetwijfeld droomend van de spoedige aankomst in Patria.

Wim Sluiters, op zijn hortloge kijkende, merkte dat het tijd werd om zijn collega te gaan aflossen. Veel zin had hij echter niet. Zooveen had hij juff. Eickholtz naar haar kamer gebracht. Het was niet de eerste keer dat hij het aardige meisje goeden nacht gewenscht had. Neen, sinds die jongedame aan boord was gekomen om naar haar familie in Holland te gaan, was dit reeds verschillende malen gebeurd. Maar dezen avond wist hij pas goed waarom dat gebeurde: Hij was verliefd. Doch wat een kans had hij bij de jonge rijke plantersdochter? Hij, de arme sloopstelegrafist, al had hij dan ook zijn eerste klasse, neen, veel hoop had hij niet.

Van Maanen, de tweede telegrafist, blij om afgelost te worden, legde z'n telefoon neer en stond op. „Roep voor alles FFU op, er ligt daar een tgm voor ze, maar ik kon ze nog niet te pakken krijgen. Ze schijnen ons niet te hooren.”

Met een „goeden nacht” verdween van Maanen.

Wim dacht aan de acht lange uren van waakzaam luisteren die hij voor de boeg had en trok langzaam en slaperig de schakelaar van den generator over. De sleutel neerdrukkend gaf hij eenig v's en begon FFU op te roepen. Nadat hij hun „pse K”

ontvangen had, begon hij 't eentonige cijfertelegram over te seinen. Maar zijn gedachten dwaalden af, gingen naar een hut ergens in het schip waar een zeker jong meisje nu wel zou slapen. Zou ze wel eens aan hem denken in haar droomen?

Zijn zoete gedachten werden plotseling wreed verstoord door een hevig geknetter

Wanneer U tot aanschaffing van een

RADIO-APPARAAT met een LUIDSPREKER

overgaat, koopt dan

BURNDEPT'S

„ETHOPHONE V”

MET

„ETHOVOX” LUIDSPREKER

De Paus
de Koning van Italië
de Kroonprins van Engeland
hebben een „BURNDEPT” installatie

N.V. L. ZELANDER

SINGEL 142-144
AMSTERDAM

Ged. Glashaven 23-25, ROTTERDAM
Gelkingestraat 34, GRONINGEN

dat uit den generator scheen te komen. Hij gaf „Wachten” en wilde zich bukken ten einde de oorzaak van het geknetter te zoeken, toen hij met een krachtigen ruk omgeworpen werd en met uitgestrekte handen op den generator viel. Een scherpe gil en Wim lag verbrand en stil voor de 1½ K.W. zender. Doodstil was het in het vertrek, zelfs de generator had opgehouden te brommen.

Plotseling snerpde de schrille fluit van de spreekbuis en een zware stem brulde „Radio Kamer Hallo Sluiters, hé wordt wakker.” Doch Wim bleef stil liggen, onbewust van wat er gebeurde.

Een oogenblik later werd de deur van de kamer opengeworpen en woest stapte de oude binnen. Hij bleef plotseling staan toen hij Wim languit op den grond zag liggen. Zich naast het onbewegelijke lichaam op de knieën werpen en zich overtuigen dat Wim nog leefde was het werk van een oogenblik. Weer opstaande liep hij naar de tafel, greep een stuk papier en schreef eenige woorden. Daarna snelde hij de kamer uit, gaf een matroos dien hij tegenkwam order direct ten tweeden telegrafist te roepen en dan den dokter naar de radiokamer te sturen. De matroos snelde heen om de order uit te voeren.

Toen van Maanen een oogenblik later de kamer binnenkwam, was deze weer geheel verlaten, slechts Wim lag nog onbewegelijk op den grond, van Maanen sloeg echter geen acht op hem maar ging direct naar de tafel, greep 't briefje van den kapitein en las: „Roep direct om hulp, we zijn op een wrak gestooten. Zullen waarschijnlijk zinken, Verlaat deze kamer in geen geval voor ik je aflos. Kapt. M.”

Van Maanen wierp het briefje neer en trok Wim voor den zender weg. Juist kwam de dokter binnen en knielde naast den bewusteloozen Sluiters.

Toen van Maanen den sleutel greep en het bekende S.O.S. het luchtruim in wou zenden bemerkte hij pas dat het toestel niet werkte. Hij hoorde geen knetteren van de vonk, noch het gebrom van den generator. Een vluchtig onderzoek bracht aan het licht dat deze niet meer wou draaien. „Alle duivels”, mompelde hij, „maar misschien kan ik den noodzender nog tijdig klaar krijgen, dus gauw de batterij inschakelen.”

Hij vloog de deur uit op weg naar de batterijkamer, doch opeens begonnen de lampen rood te branden en een moment later waren ze geheel uit, het schip in een diepe duisternis dompelend.

Men liet de booten zakken. De vloekende zeelui, de gillende vrouwen en de duisternis brachten zijn zenuwen geheel van streck. Wat moest hij doen?

Weifelend stond hij aan de trap die naar de batterijkamer voerde. Daar ginds in de booten was men veilig, hier ging men een zekeren ondergang tegemoet. Doch hij vermande zich, neen, hier mocht niet gearzeld worden, al deze levens hingen aan een draad. Zou hij die verbreken? Met nieuwen moed ging hij voort, dan ineens een smak en van Maanen lag gekneusd en bewusteloos onder aan de trap.

De kapitein, niets hoorende van eenig vonkengeknetter, kwam de radio-kamer binnen stormen, zaklantaarn in z'n hand. „Waar is van Maanen, waarom roept hij niet om hulp?” bulderde hij. Kalm keek de dokter op. „Hij ging een paar minuten geleden weg en nog is hij niet terug, ik denk dat hij wel een veilige plaats in een der booten zal hebben gevonden.”

„Donders en in tien minuten zijn we naar den kelder, je doet beter dat jong in een reddingsboot te brengen en zelf ook een plaatsje te zoeken”, zei de kapitein tegen den dokter.

Maar Wim had de woorden van den kapitein verstaan, zijn oogen waren weer open. Nauwelijks verstaanbaar mompelde hij: „Kapitein, als U SOS seint krijgen we hulp.” Weer vielen zijn oogen dicht. De kapitein greep naar de sleutel, hij had code geleerd, waarom zou hij ook niet seinen? Maar z'n pogingen waren tevergeefs. Stil bleef de vonkenbrug. Hij begreep en zei kalm: „Ga heen dokter, red je, de zender is defect.” Meteen snelde hij terug naar zijn post op de brug, waar de 3e stuurman door een matroos geholpen vuurpijlen de lucht in zond.

Wim sloeg zijn oogen weer op en zei, dezen keer met meer kracht: „Help me naar de tafel dokter, het is nog niet te laat.” Hij stootte de woorden er uit door de pijn. De dokter, ofschoon wetende dat als ze langer bleven de kans om er levend af te komen zoo goed als verdween, tilde Wim op en droeg hem naar de tafel. Wim's armen en beenen waren slap en als verlamd. Toch greep hij den sleutel, maar ondanks al het gehamer en geklop in zijn hoofd, wist hij dat het toestel waardeels was.

Steunend trok hij de verbindingen van den sleutel, daarna bevestigde hij de antenneklem van zijn ontvanger aan een kant van den sleutel en de antenne aan den anderen kant.

H. R. S

KEIZERSGRACHT

TELEFO

LICHT EN

B.T.H. Schemerk

De ideale Loudspeaker
Zeer mooi en sterk ge
Thans uit voor

Prijs: Type C 5 B., uitvoer
lampen en kap

Aangewezen voor de Hollandsche Mar

Voor het front van heftige kritiek werd de werking van SUCCESS L.F. transformator super-excellent genoemd. M. teekenen wetenschappelijke data tegen het bewijs van Uw c. De menselijke stem met haar talloze buigingen, de gecale toonladder met een begeleidende veelheid van hars beventonen, worden rijk en waar weergegeven. Niets, tenzij de meest preciese en wetenschappelijke fabriklaart de buitengewone werking van de SUPER SUCCESS en een alles overheerschend verlangen om te bereiken wat steeds als onmogelijk heeft gegolden, waren oorzaak van de zorg die aan de SUPER SUCCESS werd besteed, alvorens een enkel model onze Verkoops-afdeeling bereikte. De productie van laagfrequent transformatoren, welke een of versterking paren aan een in het oog vallende volheid en toon, verdient slechts een belooning. Een belooning die wederkeering ten deel valt aan iederen toe die de SUPER SUCCESS gebruikt — een iederdaad benijde ontvangst.

SUPER SUCCESS (all Black)
L. F. Transformator

SILVER SUCCESS
L. F. Transformator

(voor tweede trap)

SUCCESS CHOKE

voor zilverste versterking

SUCCESS VERNIER

HOUDER

voor op- en inb.

SUCCESS NEUTR

CONDENSAT

SUCCESS ERTH

INVOER SCHAKE

BE

EXP

MITH
6, AMSTERDAM
N 34163

MUZIEK
amp — Loudspeaker

er voor de huiskamer
 luid (Zie afbeelding No. 16)
 raad leverbaar

ng in gebronsd koper. excl.
 Fl. 67,50

kt!

de SUPER
 ar wat be-
 zen ooren?
 cde musi-
 onische en

ikatie, ver-
 S. Krtiek
 tol nu toe
 onbeperkte
 ook maar

merkelijke
 aangename
 stelbouwer
 oswaardige

SPOEL-

uw
 IDYNE
 IR
 ARD
 LAAR

Regd. No. 703507
 Gebleken: SUPÉR EXCELLENT

VRAAGT UW HANDELAAR

ARD & FITCH Ltd.

34, Aylesbury Street

ONDON E. C. 1 (ENGLAND)

DRY-VOORWAARDEN OP AANVRAGE

Naar adem snakkende, zijn hoofd heen en weer zwaaiende, schakelde Sluiters de lampen in en stemde z'n ontvanger af, tot dat een haast onmerkbaar gefluit uit de telefoons kwam. Dan met zijn hoofd bijna op de tafel liggende, seinde hij: SOS, SOS, SOS de PDX, PDX, PDX zijn zinkende, enz. Hoelang hij hier ook mee door ging, de dokter geboeid door deze uiting van wilskracht, maar tevens wetende dat het nog een kwestie van minuten was, bewoog pas toen Wim door inspanning en zwakte weer bewusteloos werd en van de stoel gleed. Wim over z'n schouders werpend snelde hij de deur uit en sprong met zijn vracht over boord.

Bijna op hetzelfde oogenblik werden ze door de bemanning van een sloep opgepikt.

Eenige uren later opende Wim zijn oogen en merkte dat hij in een helder verlichte hut te bed lag. Naast hem zat Jo Fickholtz, haar zachte armen lagen om z'n schouders. Voor hem stond de kapitein, die ziende dat Wim weer bijgekomen was.

sprak: „Jongen, je hebt van nacht honderden menschen het leven gered. De kapitein van dit schip zegt dat hij onze vuurpijl niet gezien heeft, maar dat zijn telegrafist de signalen hoorde, wel zwak maar toch nog te nemen. Ze hebben al onze booten opgepikt. Van Maanen was op weg naar de batterij van de trap gevallen, maar werd gelukkig door iemand gevonden en in een boot gezet. De dokter heeft hem een uur geleden onderzocht en verklaarde dat de arme jongen een paar ribben gebroken heeft. Maar vertel mij eens, Sluiters, hoe heb je het gelapt. De zender was stuk, ik heb hem zelf geprobeerd en ik weet dat je er niet mee gewerkt hebt want ik hoorde geen vonk.”

„Ongedempt”, mompelde Wim, „ik dacht niet dat de ontvanger genereerde, doch er was een kans”. Z'n oogen sloten zich.

Maar inspijt van zijn pijnlijke brandwonden lacht hij toen hij in slaap viel. Een lachend meisjesgezicht boog zich langzaam over hem heen, belofde hem dagen van vreugde die komen zouden.

Lampzenders

door M. VERSCHURE.

W IJ zagen de vorige maal, welken invloed het had, wanneer op de anode der zendlamp direct de wisselspanning werd aangesloten en tevens, dat zoo'n zender in de practijk wel niet gebruikt werd. Wat echter wél voorkomt, is het volgende. Men beschikt over een gelijkrichter zooals deze bijv. in fig. 17 gegeven was, maar men schakelt hiervan de afvlakkingsinrichting uit; dat komt dus neer op het wegnemen van den condensator AC. Wat is hier het gevolg van? De anodespanning zal dan het verloop hebben van fig. 20a, n.l. een pulseerende

het moment dat de anodespanning nul, en ook niet als die spanning nog betrekkelijk klein is. Laten wij eens aannemen, dat de anodespanning minstens 500 Volt moet zijn, om de lamp een ongedempte slingering te doen opwekken. We zien uit de fig. 20a dat alleen gedurende de tijden a tot b die spanning van 500 Volt of meer op de zendlamp komt, zoodat dan ook alleen gedurende die tijden een golf zal kunnen worden uitgestraald en niet in de tijdsruimten b tot a. In de antenne zullen dus uitsluitend in de tijden van a tot b stroomen worden opgewekt, met andere woorden, men zendt weer golfreinen achter elkaar uit en wel een aantal per seconde overeenkomende met de dubbele frequentie, n.l. elke periode twee (zie fig. 20b). Het voordeel van deze methode boven die, welke de vorige maal behandeld werd en waarbij de wisselspanning direct op de plaat gebracht werd is, dat men hier de beide helften der periode gebruikt, wat dus meer economisch is. Ook hier behoeft de ontvanglamp niet te genereeren evenmin als bij de eerst behandelde methode, omdat weer reeksen golfreinen, gescheiden door rustpoozen, worden uitgestraald, zoodat men met dezen lampzender als het

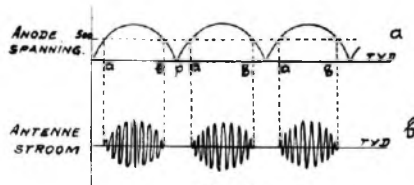

Fig. 20

gelijkspanning. Uit die fig. is te zien, dat de anodespanning op een zeker oogenblik (p) nul is, daarna oploopt tot een zekere maximum waarde en daarna weer afneemt tot nul, waarop dit zelfde zich steeds weer herhaalt. Nu zal het duidelijk zijn, dat de lamp niet kan genereeren op

ware toch gedempt zendt. De toon die de ontvanger thans hoort is gelijk aan de dubbele waarde der frequentie; wordt dus een 500 perioden-machine gebruikt, dan zal die toon 1000 zijn. Dit is een zeer hooge toon, die muzikaal zuiver kan zijn en heel wat beter klinkt, dan het leelijke gebrom wat verkregen wordt bij het zenden met de stadswisselspanning op de plaat.

Op deze wijze, dus door eenvoudig de afvlakkingsinrichting uit te schakelen, kan de ongedempte zender als het ware gedempt werken, men noemt zenders, die op deze wijze zijn uitgerust wel gedempt-ongedempt, en wanneer de eerste methode wordt toegepast spreekt men van „met toon” zenden. Dit geeft wel eens het voordeel, dat het station gemakkelijker te vinden is, dan bij zuiver ongedempt zenden omdat dan de afstemming van den ontvanger zuiverder moet zijn.

Bij andere zenders bereikt men het „met toon” zenden, door den roosterkring der zendlamp te beïnvloeden met een zoemer, wij zullen dit bij telefonie nader zien. Een voorbeeld van „met toon” zenden zal den meesten amateurs wel bekend zijn, n.l. de streep die 5XX geeft om af te stemmen alvorens de Big Ben het tijdsein geeft of

wel het tijdsein, wat het station zelf verzendt tusschen het programma door (streep gevolgd door zes punten).

Aan de hand van het bovenstaande zal het thans duidelijk zijn, dat een goede en zuivere afvlakking van het grootste belang is, wil men tenminste een golf krijgen met een constante amplitude. Heeft men dit niet dan ontstaat een machinetoon. Wanneer n.l. de afvlakking niet voldoende is, zal de anodespanning het pulseerende karakter behouden in meerdere of mindere mate. Het gevolg hiervan is, dat de amplitude van de opgewekte golf ook niet meer constant zal zijn, maar toe en af zal nemen met het rijzen en dalen der anodespanning. Dit geschiedt in het dubbele tempo der frequentie door de machine geleverd, dus laagfrequent. De telefoon membraan zal dus met die toe- en afname der amplitude, meer en minder worden aangetrokken, zoodat een toon in die telefoon hoorbaar zal zijn. De machinetoon is soms als een zuivere toon, soms als een ietwat blazend geluid te hooren; men kan hem goed waarnemen door op een moment dat er niet gesproken wordt den afstemcondensator van het ontvangtoestel heen en weer te draaien, men komt dan telkens voorbij

den machinetoon. Bij sommige stations is hij altijd, bij andere een enkele keer zoo sterk, dat men den toon door de muziek heen, hoort; het is dan zelfs zeer goed mogelijk het station ook op momenten, dat er niet gesproken of gespeeld wordt af te stemmen met behulp van den machinetoon.

Men zal het nu logisch vinden dat aan

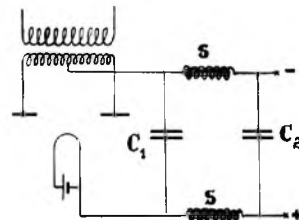
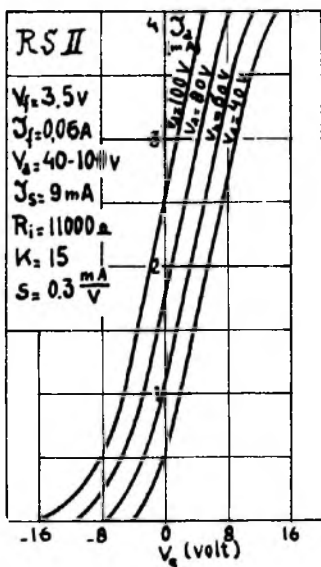

Fig. 21.

de afvlakking een bijzondere zorg wordt besteed, vooral bij telefoniezenders. De afvlakking wordt zoo volkomen mogelijk gemaakt, door niet te volstaan met een enkelen condensator, maar er meerdere te nemen gecombineerd met smoorspoelen. Deze laatsten zullen zich door hun groote zelfinductie tegen stroomveranderingen verzetten en zodoende, het pulseerende karakter wat de, naar de anode vloeijende, stroom vanaf den afvlakkingscondensator nog mocht hebben, verder weg te nemen.

The DioDullemitter

De nieuwe zwakgluoiende RADIO-LAMP

0,06 AMP. Goede werking gegarandeerd

TYPE R.S. II. Deze is zowel voor detector, als voor hoog- en laagfrequent-versterker de aangewezen lamp.

TYPE R.S.X. Deze speciale krachtversterkerlamp heeft de volgende gunstige eigenschappen:

Zeer lage inwendige weerstand. $R_i = 4000 \Omega$.

Vrij hoge spanningsversterking. $K = 9$

Groote steilheid van karakteristiek $S = 1 \frac{mA}{V}$.

Zoals uit nevenstaande karakteristiek blijkt, wordt de beste werking reeds bij 8 Volt neg. roosterspanning verkregen. Ook voor anodegelijkrichter verkrijgt men met deze lamp zeer goede resultaten.

Gebruikt op Uw 4-Lamps toestel

— Drie R. S. II en een R. S. X —

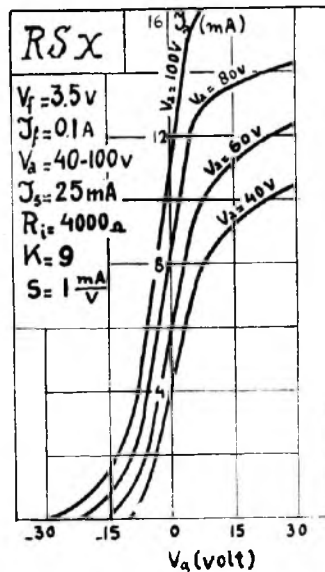
Iedere hoeveelheid uit voorraad leverbaar, rechtstreeks aan de verbruikers

RS X f 4.50

De Eindversterker bij uitnemendheid

Onder ieders bereik

RS II f 3.75

NEDERLANDSCH INDUSTRIE KANTOOR - Afdeeling Radio-Import
 PRINSENGRACHT 475 AMSTERDAM TELEFOON 33232

Een voorbeeld van zulk een meer volledige afvlakingsinrichting is in fig. 21. De beide smoorspoelen S vlakken de eventueel nog

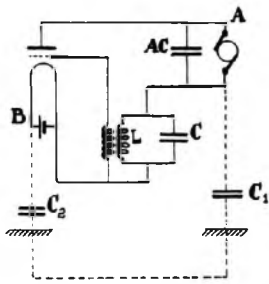

Fig. 22

voorkomende pulsaties verder af en daarna is dan nogmaals een tweede afvlakingscondensator C2 aangebracht. Op deze wijze wordt een zeer zuivere gelijkspanning verkregen.

Het zal evenwel kunnen voorkomen, dat niettegenstaande een zeer goede afvlakingsinrichting, toch nog een machinetoen optreedt, waarvoor dus een andere oorzaak gezocht moet worden. Een dezer oorzaken is de volgende. Wanneer men een machine als directe voedingsbron neemt, dus een gelijkstroomdynamo, dan zal deze een zekere capaciteit ten opzichte der aarde hebben. Nemen we nu een of ander zendschema, bijv. dat van fig. 22, wat een schematische voorstelling van een zendlamp geeft. De capaciteit der machine kunnen wij dan voorstellen door den condensator C1. Bovendien vormt de gloeistroombron, (bijv. een accubatterij) eveneens een capaciteit ten opzichte der aarde, die als C2 is geteekend. Deze beide condensatoren C1 en C2 zijn in serie geschakeld tusschen de punten A en B (stippellijn) en liggen dus parallel aan den anodekring, waarin de tusschenkring L—C is opgenomen. De afstemming van dezen kring zal dus ook beïnvloed worden door de aan hem parallel liggende capaciteit C1—C2. Wordt die capaciteit gewijzigd, dan zal de afstemming van den kring, dus eveneens de uitgestraalde golf, ook iets veranderen. Nu zal men opmerken, dat noch C1 noch C2 aan verandering onderhevig zijn, maar dat is niet waar. De machinecapaciteit ten opzichte der aarde C1 wordt werkelijk veranderd. Want geen enkel machineanker is absoluut zuiver gewikkeld in elke doorsnede, op elk gedeelte van den ankeromtrek liggen niet steeds precies evenveel ankerdraden en ook niet steeds met precies dezelfde tusschenruimten. Het gevolg hier-

van is weer, dat wanneer het anker draait, er een regelmatige verandering zal optreden in de capaciteit C1. Want deze is voor verschillende ankerstanden anders, en die verschillende standen volgen elkaar steeds regelmatig gedurende een omwenteling op. Deze capaciteitsverandering zal dus optreden in het tempo der omwentelingsnelheid van de machine, dus in hetzelfde tempo zal de kringafstemming mee op en neer gaan, wat bij den ontvanger hoorbaar zal zijn.

Een soortgelijk geval doet zich bij den gelijkrichter voor, want hier (fig. 23) vor-

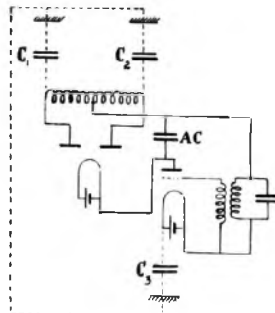
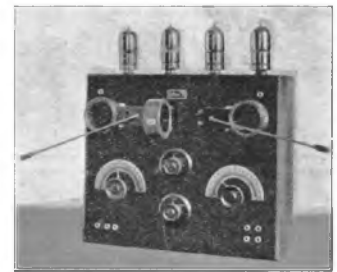

Fig. 23

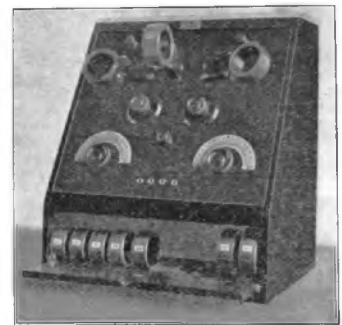
men de beide helften van den transformator met hun einden eveneens een capaciteit ten opzichte der aarde, die wij kunnen voorstellen door de condensatoren C1 en C2, geschakeld dus eigenlijk tusschen de anode der gelijkrichtlamp en de aarde. Ook de batterij voor den gloeidraad der zendlamp vormt weer een capaciteit tegen aarde en wel C3. De condensatoren C1 en C3 en eveneens C2 en C3 liggen, in serie geschakeld, parallel aan den anodekring der lamp, juist zoals in fig. 22. Deze capaciteitsverbindingen zijn echter alleen gesloten wanneer anode en gloeidraad der gelijkrichtlamp doorverbonden zijn, wat telkens gebeurt als die anode plus is. In het tempo der frequentie van de op de anodes gebrachte wisselspanning zal beurtelings de capaciteitskring C1—C3 (als de anode onder C1 plus is) gesloten worden en daarna de kring C2—C3. Beurtelings ligt dus de capaciteit C1—C3 en C2—C3 parallel aan den anodekring der zendlamp. In het tempo der frequentie worden dus die capaciteitsverbindingen gesloten en verbroken, zoodat de anodekring-afstemming in het zelfde tempo veranderen zal, wat de ontvanger als een toon in zijn telefoon zal hooren. De geheele theorie, die hier betreffende den gelijkrichter behandeld is en waarbij

TASSERON's Handels-
en Ingenieursbureau

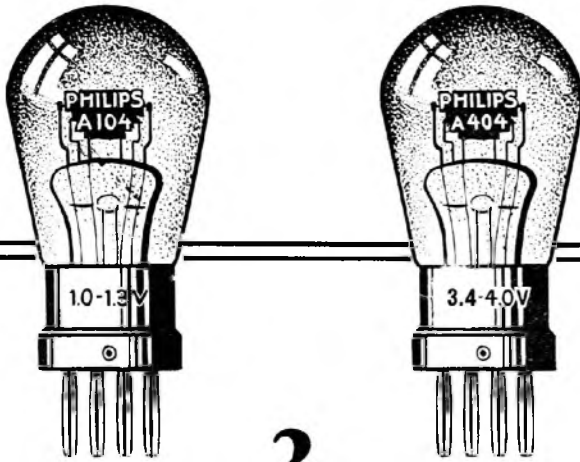
Onze TELTAS-ONTVANGERS

munten uit door eenvoudige bediening, zuivere ontvangst en solide afwerking. Uitvoering met onze gepatenteerde Calora-Schakelaars TELTAS II, Prijs excl. spoelen bruto f 135.—.

TELTAS LUX, incl. ingebouwde 4 Radiolamicro lampen, 1 stel spoelen Middelraad, zijde op eboniet gemonteerd, ingebouwde anode- en groeidraad batterij, prijs f 325.

steeds een gelijkrichtlamp met twee anodes genomen werd, blijft van kracht wanneer in plaats daarvan twee lampen genomen worden elk met één anode. Men zou ook één zoo'n lamp kunnen nemen, maar dan zou slechts de helft der energie benut worden, want er zal alleen stroom doorgaan als de anode plus is, wat in elke periode slechts gedurende de helft van den tijd zoo is. Vandaar dat practisch altijd twee van die lampen tegelijk gebruikt worden. In fig. 24 is hiervan een voorbeeld genomen, waarbij tevens de gloeidraden door wisselstroom gevoed worden, wat ook altijd gedaan wordt. Men ziet, dat beide gloeidraden parallel staan en via een regelweerstand op den gloeidraadtransformator T zijn aangesloten. De spanning, waarop de lamp brandt kan gecontroleerd worden door den voltmeter V; staat de schakelaar S naar links, dan meet men de spanning der lamp I, staat hij naar rechts dan wordt die van II gemeten. Geheel rechts in de fig. ziet men de afvlakingsinrichting.

2 nieuwe Radio-Eïndlampen

Ter voldoening aan de grootere eischen, die aan de laatste lamp in de Radio-toestellen worden gesteld, brengen wij thans de

A 104 en A 404

respectievelijk voor 1,0—1,3 V en 3,4—4,0 V gloeispanning

Stroomverbruik: 60 mA

Anodespanning 20—100 V

Deze lampen kunnen nog grootere energieën verwerken dan de A 106 en A 406 en zijn uitstekende lampen om als laatste lamp achter deze typen te worden gebruikt

Prijs f 8.—

PHILIPS

8000 Werklieden

M. Ph. MEILER, Amsterdam

Kantoor: Keizersgracht 84 Fabr.: Spijkerkade 5
Telefoon 42477

Eboniet en Meaniet in platen
en staven, nog altijd het ideale
Frontplatenmateriaal
Tinsoldeerdraad met Harskern
— 2 en 3 m.M. doorsnede —

Uitsluitend aan den handel

T. VOORN, Radiohandel
KINKERSTRAAT 88 — AMSTERDAM

Miniwattlampen f 3,75, keihard. Hoogvacuum-
lampen f 3.—. 1 lamps ontvangers f 20—f 35.—.

RADIO-CENTRALE
KERKSTRAAT 50 — AMSTERDAM

GROOTE UITVERKOOP
van Toestellen en Onderdeelen
Ontvangoestellen vanaf f 7.50. Lampen vanaf f 2.25

Willem Mengelberg - Bruno Walter - Speenhoff
en een

Complete Radio-installatie van
Radio Techn.-Bur. SAX
te LAREN (N.-H.) Telefoon 213, 220

HET ADRES

Het Adres voor
Complete Ontvangers en Onderdeelen
bij T. A. L. EILERMAN, Radio-Specialist
Laat 183 — ALKMAAR

Electro Technisch Bureau
N.D. van Koningsbruggen

Hartenstraat 17, Amsterdam. Telef. 46083

Speciaal adres voor het laden, leveren en her-
stellen van accumulators en Radio-onderdeelen

De BROWN Luidspreker is nog nimmer geëvenaard

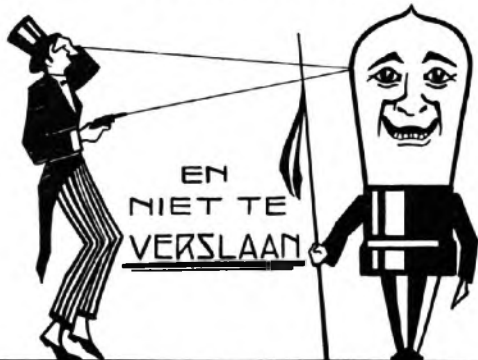
Vraagt Uwen leverancier een demonstratie met
den BROWN LUIDSPREKER, 100 tegen 1, dat U
een BROWN prefereert boven elk ander fabrikaat

N.V. Technische Handel-Maatschappij „DÉTHA”

Stadhouderskade 65 - Amsterdam - Telefoon No. 22888

Alleen-contr. voor Holland en Koloniën der firma S. G. BROWN, London.

RADIVAC KEIHARD

EN
NIET TE
VERSLAAN

VOLT 3-4 AN. SP. 40-100
AMP 0,4-0,5 EM 10 MA

f 3,50 RADIO-HOOG VAC 400M-LAMP f 3,50

Ontwerpen, Bouwen, Repareren en veranderen

van ontvangapparaten door Radio-techniker.
Privé-les voor amateurs in sounderen en techniek,
desgewenst aan huis (in den Haag) f 1.50 p. les.
Overwikkelen van l.f. transformatoren f 2.50.

J. C. Kersting, Binckhorststraat 116
DEN HAAG

WatMel

De beste regelbare Lekweerstand

Fijne regelbaar,
Geruichlooze
bediening. Con-
stant in elke
temperatuur.
Stof- en vochtvrij
Ieder lek be-
proefden geja-
randeerd. Keurig
en goed gemaakt

ROOSTER-LEK
0,5 t. 5 megohms
f 1.85
ANODE
WEERSTAND
30.000 - 100.000
Ohm.
f 2.35

GESCHIKT VOOR ELK
SCHEMA

HET HANDELS-
MERK

OP ELK LEK

garandeert efficiency

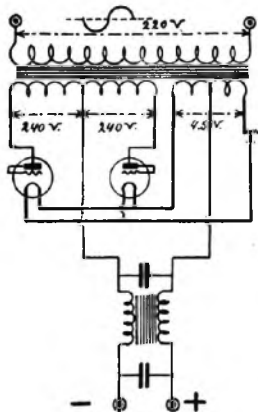
AGENTEN:

A. Posthumus, Schoonoordpark,

Tromplaan 4a, Baarn.

V. Zwaan, 146 Tolstraat, Amsterdam

Van Houten, Hooidrift 125, Rotterdam

Vervangt Uwe Anode-Batterij

door een Transforma plaatstroom gelijkrichter, geschikt voor
aansluiting van een vierlampstoestel. Hiervoor zijn de navolgende
onderdelen noodig:

1 Transforma transformator, 220, 125, of 110 Volt primair	f 12.-
1 dubbele smoorspoel	f 7.50
2 blok condensatoren 2 Mf. à f 2.60	f 5.20
2 E. lampen à f 6.-	f 12.-
2 lampvoetjes à f 0.80	f 1.60
1 gloeiweerstand 8 Ohm.	f 1.20

f 39 50

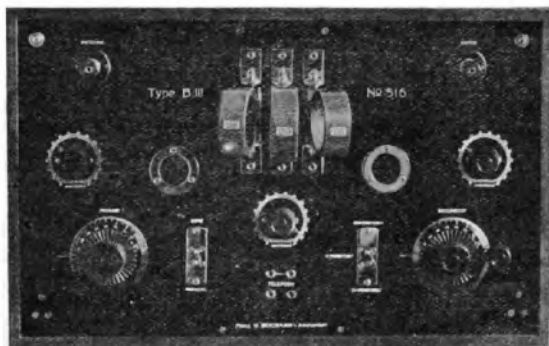
Nevenstaand schema geeft zeer duidelijk
de betreffende aansluitingen weer

Naaml. Vennootschap
Technische Handel-Mij

Stadhouderskade 65, Telefoon 22888
AMSTERDAM

BETER RADIO

het streven van vakman en
amateur. Doch weet U dat
er geen betere ontvangst
mogelijk is, dan met een
B IV verkregen?

Komt eens hooren, wij de-
monstreeren onze apparaten
gaarne.

Fa. W. Boosman

Instrumentmakers der
Kon. Ned. Marine -
Telefoon 49103

Warmoesstraat 97, A'DAM

Onze zaak is des Zaterdags tot
9.30 uur namiddag geopend

Mix & Genest Luidspreker

totale hoogte
/ 66 cM. /
Zuivere weer-
gave; gevoelig
voor zwakke
zooewel als
sterke geluiden

Prijs f 55.-

Verkrijgbaar
bij alle
Radio-handelaren
Importeur:

Ph. J. SCHUT
Keizersgr. 684
AMSTERDAM

NOEM „RADIO-WERELD“
BIJ BESTELLING AAN ADVERTEERDERS.

ontvangst, terwijl wij om primaire ontvangst met den parallel geschakelden veranderbaren condensator ook op korte golven mogelijk te maken nog een kleinen vasten condensator in de antenne hebben

aangebracht, waarvan het doel is de capaciteit der antenne te neutraliseeren. Indien men dezen vasten condensator van 100 c.M. niet aanbrengt, zal men bemerken, dat primaire ontvangst op korte golven bij

dit schema, doordat de veranderbare condensator parallel geschakeld is, niet op alle antennes naar behooren gelukt.

Bij primaire ontvangst doen alleen de middelste en de rechtsche spoel dienst.

Het Amateurs-Congres in Parijs

In aansluiting op het bericht in ons vorige nummer, plaatsen we hieronder het verslag van de Parijzer conferentie, ons door een van de deelnemers toegezonden.

IN de hal van de Faculté's te Parijs des Sciences kwamen 14 April c.a. 250 amateurs bij elkaar, die twintig naties vertegenwoordigden. De bekende Fransche uitvinder Edouard Belin presideerde.

Helaas liet de organisatie van het geheel wel wat te wenschen over, wat wel veroorzaakt zal zijn door 't grootte aantal deelnemers die Amerika en Europa vertegenwoordigden.

Mr. Hiram Maxim was er voor de Amerikaansche amateurs en ook Canada, Engeland, Italië, Spanje, Oostenrijk, Dene-marken, enz. hadden hun afgevaardigden.

Onder de aanwezigen zag ik de bekende Fransche amateurs Deloy en Menars. Mr. Marcuse vertegenwoordigde Albion en stak bij de opening een speech af, die precies twee minuten duurde, terwijl Hiram Maxim een uur over onbeduidende dingen praatte. Deloy bracht alles van 't Engelsch in de Fransche taal over. Het eenige interessante in Maxim's rede was de mededeeling dat er thans op de Stille Zuidzee een Amerikaansch slagschip kruist met 't eenige doel signalen op te vangen van amateurzenders over de geheele wereld.

Iedere amateur wordt uitgenoodigd zijn energie te beproeven en N.R.R.L. — de roepletters van het slagschip — op te roepen met een golflengte van 54 Meter. Dit is nogal laag, doch eenige Nederlandsche amateurs kwamen hier al ver onder, zoodat er wel kans voor ons bestaat gehoord te worden. Het is thans een rage onder de Yanks om zoo laag mogelijk te komen en hun golflengte in centimeters uit te drukken. Een van hen verzekerde mij dat hij het reeds tot 85 c.M. had gebracht en van Mr. Reinartz een „circuit” had gekregen waarmee hij het wel tot 85 m.M. zou brengen.

In den namiddag werden de statuten van de nieuwe Fransche Radio Relay

League voorgelezen in minstens een half dozijn verschillende talen.

De volgende dag ontspoon zich een levendige discussie over de volgorde waarin de verschillende punten op de agenda behandeld zouden worden en waren 't vooral de Franschen die hieraan deelnamen.

De overige vertegenwoordigers, die 't rad uitgesproken Fransch onmogelijk konden volgen begonnen met elkaar te redeneeren en 't scheen of men zich in een tweede Babel bevond. Duitsch, Fransch, Engelsch, Poolsch, Tschechisch, al deze taaltjes klonken door elkaar. Aan 't verzoek van den voorzitter om stilte werd maar half voldaan.

Om 5 uur werd de vergadering gesloten. De derde dag van 't congres was belangrijker. Het speciale comité voor de internationale golflengte-regeling diende haar rapport in en stelde de volgende golflengten voor: Europa 115—95 M., Amerika 85—75 M., Canada en Newfoundland 120—115 M., en voor de overige landen 95—85 M.

Wat de zeer korte-golf transmissies betreft stelde het comité voor om voor Europa te reserveeren het golflengtegebied tusschen 47 en 43 M., voor Canada 43—41½ M., voor Amerika 41½—37.3 M. en voor de overige landen 37.3—35 M. Ik herinner onze lezers er aan dat deze besluiten slechts van kracht zijn na goedkeuring van de betreffende regeeringen. Over de golflengte regeling werd lang gediscussieerd doch ten slotte door 't congres goedgekeurd.

Vrijdags deelde Mr. Hiram Maxim mede dat 21 verschillende landen tot de oprichting van een Internationale zendende amateurs-organisatie wenschten te komen. De hoofdzetel zou tijdelijk in Amerika gevestigd worden. Lidmaatschap kan verkregen

worden na betaling van één dollar. De verschillende landen worden in radio-groepen verdeeld naar 't aantal in de Unie vertegenwoordigde naties. Iedere groep heeft haar eigen president en over al die groepen staat een Internationale President. Het voorloopige bestuur van de Unie is als volgt samengesteld:

Hiram Maxim (Amerika) Internationale President, Gerald Marcuse (Engeland) Internationale vice-President, K. B. Warner (Amerika) Internationale Secretaris-Penningmeester, J. O. Mezger (Frankrijk) en Frank Bell (Nieuw-Zeeland) Internationale Commissarissen (Counsellors).

Zaterdag besloot het congres Esperanto als de hulptaal te erkennen, zoodat het Engelsch — vooral tot spijt van de Scandinavische afgevaardigden die de Engelsche taal gemakkelijker vonden om te leeren — voorgoed van de baan is.

Prijsvraag „The Dio Dullemitter”

Wie zullen de gelukkige winnaars der kostbare prijzen ter waarde van f 1600 zijn?

Zooals wij van het Nederlandsch Industrie Kantoor vernemen was de deelname aan deze belangrijke prijsvraag enorm. Zelfs uit de gevangenis kwamen inzendingen.

In aanmerking nemende de quantiteit en de qualiteit der inzendingen, gelooven wij dat de jury geen gemakkelijke taak zal hebben.

De beslissing zal spoedig bekend worden gemaakt. Het Nederlandsch Industrie-Kantoor overweegt voorts de uitgave van een brochure met afbeeldingen van de beste inzendingen.

— LUIDSPREKERS —

Indien U werkelijk een allerbeste en voordeelige Luidspreker wenscht, vraagt dan offerte over de ACUSTOPHON LUIDSPREKER bij de Importeurs
GEBRS. WEINREB, Amsterdam, Amstel 312

Telefoon 33462.

Verkoop uitsluitend aan den handel

Karakteristieken van laagfrequentie-transformatoren

door A. v. SLUITERS.

IN een artikel in de Wireless World van 15 April j.l. vestigt Dr. Smith-Rose er de aandacht op, dat de wijze, waarop men gewoon is, de karakteristieken van laagfrequentietransformatoren weer te geven, een te gunstig beeld geeft van den werkelijken toestand. Zooals uit fig.

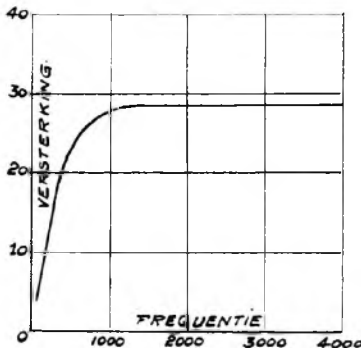

Fig. 1.

1 blijkt, zijn de frequenties zoodanig afgezet langs de horizontale as, dat gelijke afstanden overeenkomen met gelijke frequentie-verschillen. Het gehoor-orgaan waardeert echter niet de frequentie-verschillen, maar de frequentie-verhoudingen. Het is niet in staat om te onderscheiden, of er een bepaald frequentie-verschil bestaat tusschen twee muzikale tonen, maar wel, of een bepaalde verhouding tusschen de frequenties aanwezig is. Een toon met een zeker aantal trillingen wordt b.v. gehoord als de octaaf van den toon met een twee maal zoo kleine frequentie.

Om derhalve elke frequentie gelijk te waardeeren, moeten deze zoodanig afgezet worden, dat gelijke afstanden overeenkomen met gelijke frequentie-verhoudingen, waardoor b.v. de verdeling van fig. 2 ontstaat. Men ziet, hoe de versterkingskarakteristiek daardoor een geheel anderen vorm verkrijgt, en de aap eigenlijk pas

uit den mouw komt. Was men geneigd, bij de beoordeeling van de karakteristiek van fig. 1 te constateeren, dat het resultaat van den transformator zeer goed is te noemen, wanneer men daarna fig. 2 beziet, die een juister beeld van de verschijnselen geeft, dan valt de karakteristiek niet zoo erg mee.

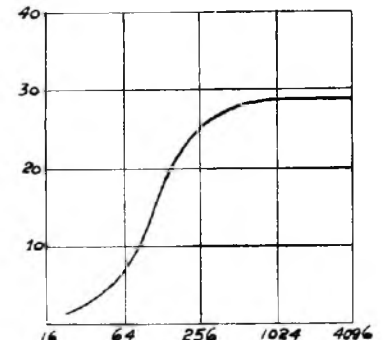

Fig. 2.

Q.S.T.

Een super-kristal.

M. Félix Thuard, een Fransche Staal-magnaat, beweert dat hij een nieuw ferro-silicon kristal gemaakt heeft, dat niet alleen de lamp in volume evenaart, doch ook in gevoeligheid, dus afstandbereik.

Stations op 500 K.M. afstand kwamen, naar beweerd wordt, met buitengewone zuiverheid en sterkte in. Het fabricatie-proces is geen geheim en moet zeer eenvoudig zijn, terwijl de fabricatie-kosten een kwart gedeelte bedragen van die van een gewoon stukje loodglans.

Parijs Eiffeltoren.

Officieel wordt bekend gemaakt dat de 1500 Meter golf weer wordt verlaten en in het vervolg vermoedelijk op 1980 Meter zal worden gewerkt.

Twee 2 L O's.

De Londensche luisteraars klagen dat zij aan één station niet genoeg hebben en dat er dus nog een tweede bij moet komen.

Als dan station 1 lezingen of nieuws uitzendt, kan Londen 2 muziek geven.

Philip-nieuws.

Deze buitengewoon aantrekkelijke en praktische kaart, ter grootte van 20×15 c.M. en in drie kleuren gedrukt, wordt op aanvraag gratis aan de luisteraars opgezonden.

Een nieuwe G. R. C. transformator.

Naar wij vernemen heeft de General Radio Co. een nieuw type l.f. transformator gecreëerd, welke zowel de lage als de hogere frequenties gelijkmatig versterkt en bij gebruik van goede lampen een absoluut onvervormde versterking geeft.

Prijsverlaging.

De Gloeilampenfabriek Radium, alhier, deelt ons mede dat zij de prijzen voor het herstellen van lampen opnieuw verminderd heeft.

Adres-wijziging.

Ten gerieve van onze Haagsche lezers berichten wij dat de bekende fa. Herm. Versseveld verhuisd is naar Piet Heinstraat 87.

Radio op het Loo.

's-GRAVENHAGE, 30 April. — Heden werd aan de vertegenwoordigers van Philips gloeilampenfabrieken en van de Nederlandsche seintoestellenfabriek te Hilversum de gelegenheid gegeven het door deze instellingen aan de Prinses aangeboden radio-ontvangoestel van de nieuwste constructie in een der vertrekken van het paleis Het Loo, aan te brengen.

Op het oogenblik van de aanbieding speelde een orkest in de Hilversumsche muziekzaal eenige Vaderlandsche liederen, welke met belangstelling werden aangehoord. (Telegraaf)

Het ijs is gebroken.

Een Engelsche amateur in Cowes heeft op de korte golf draadloos signalen met een amateur in Reykjavik (IJsland, B.G.1) gewisseld, die hem mededeelde dat dit de eerste keer was dat een amateur op IJsland gehoord werd.

Philips in Frankrijk.

Philips, die de voor Frankrijk bestemde lampen in 't land zelve zal gaan fabriceren, heeft volgens „L'antenne" de oude Klaus-fabriek te Bobigny (Seine) aangekocht.

In Yougo-Slavië.

In Yougo-Slavië zal een omroepdienst opgericht worden. Agram, Laibach, Neusatz, Spalato, Uskub en Podgoritza zullen omroepstations krijgen welke alle met geringe energie en een kleine golfengte zullen werken.

Ondergrond-transmissies.

Dr. James Harris Rogers is er na eenige maanden proeven genomen te hebben in geslaagd met een ondergrondsche antenne over een afstand van 4500 K.M. signalen over te brengen.

Thans heeft hij opdracht gegeven een 180 M. lange antenne te maken, welke op eenige meters diepte in den grond zal worden gelegd. Hiermede wil hij trachten de oceaan te overbruggen. Dr. Rogers is een pionier op 't gebied van ondergrond- en onderwater-radio, en gezien zijn groote bekwaamheid hebben zijn plannen veel kans van slagen.

Reinartz gaat naar de Noordpool.

Mr. John Reinartz, de wereldbekende en hoogst bekwame Amerikaansche kortegolf expert zal Capt. MacMillan op zijn noordpool-expeditie vergezellen als marconist. Reinartz is electriciën op een zijdefabriek in South Manchester en zal zijn betrekking tijdelijk verlaten. Men hoopt nu door zijn toedoen tijdens den tocht per draadlooze met de beschaafde wereld in contact te blijven.

Radio en Esperanto

Het zendstation U.R.I. te Rome geeft voortaan den cursus in Esperanto van 8.30—8.45 des Maandagsavonds in plaats

van 8.15 tot 8.30. Na iedere les volgt een mededeeling of verhaal in het Esperanto.

Vanaf 5 Mei geeft Radio Wien een cursus in het Esperanto door Hofrat Hartwisch. Tijd en golfengte zullen nog nader worden medegedeeld.

De golfengte van het Esperanto-programma van Königswüsterhausen is vanaf 3 Mei 1300 meter. Des Zondagsmiddags van 12.10 tot 12.20 M.E.T.).

Speech van den Koning v. Engeland

Tijdens de opening van
de Wembley tentoonstelling
op Zaterdag 9 Mei:

10.20 uur v.m., Opening.
11.15 uur, Verwelkoming.
11.18 uur, Speech van den
Duke of York.
11.20—11.35 uur, Speech
van den Koning.
11.50 uur, Vertrek van den
Koning.

DAT blijktens politie-radiobERICHT Nr. 0, de burgemeester van Buiksloot opsporing en aanhouding verzoekt van de twee minderjarige radio-amateurs X. en Y.

DAT zij het laatst gesignaleerd zijn in de balonnen-afdeeling van de Bijenkorf en sindsdien vermist worden.

DAT men nu veronderstelt dat zij bij het experimenteren met ballon-antennes de R 33 achterna zijn gegaan.

DAT PCII, met goetvinden van de Regeering, getracht heeft per radio met de spoorloos verdwenenen in verbinding te komen, maar

DAT deze poging door storing van Kootwijk niet gelukte.

DAT echter Bandoeng hedenmorgen meldde, dat de ballon-vliegers veilig in Indië zijn geland en

DAT de G.G. hen per auto heeft afgehaald, na eerst hun radiotoestellen in beslag te hebben genomen.

DAT de H.D.O. nog steeds neutraal is en om dit te toonen de toonstellingen en vereenigingen gaat afbreken.

DAT Tante Ant. toch lekker namen noemt en oome Wim succesvol debuteerde als kinder-uurtje-zanger met 't „Slaap kindje, slaap", hoewel hij uit macht der gewoonte den eersten regel zong als „Sliedie kiddle sliep".

DAT de R.O.A. eerst van plan was Chelmsford, hetwelk einde dezer maand door Daventry vervangen wordt, over te nemen, doch

DAT zij, volgens de laatste berichten, besloten heeft geen Tweede-hands radiotoestel te koopen.

DAT de Duitschers als blijk van hun goeden wil het God save the king als volkslied hebben geadopteerd.

SLAAP VAECK.

Op de Korte Golf Correspondentie.

QSL: crds voor: NAB2; OJS; OCM; OGG; OKC en OXM.

NOEM

„RADIO-WERELD"

BIJ BESTELLING AAN

ADVERTEERDERS

Laboratorium

Fa. v. Santen & Co., Amsterdam.

Clix-verbinder.

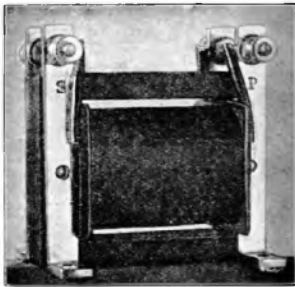
Een nieuw Clix-instrumentje zal onder den naam clix-verbinder in den handel worden gebracht. Het bestaat uit twee clix-busjes verborgen in 'n gekleurde, isoleerende huls en is evenals de andere Clix-onderdeelen keurig afgewerkt.

De doorverbinder kan b.v. dienen om twee snoeren gemakkelijk tot één te vereenigen, doch het instrumentje komt natuurlijk ook voor de gebruikelijke 158 andere toepassingen in aanmerking.

Fa. J. H. Leenders, Steyl-Tegelen.

Amplia l.f. transformator.

De in een nieuw kleed gestoken Amplia transformator ziet er thans keurig uit en ook de elektrische eigenschappen zijn,

daarbij den lagen prijs in aanmerking nemende, niet gering te schatten.

De uitvoering is in bovenstaande foto duidelijk te zien, zoodat ons een verdere beschrijving overbodig lijkt.

De transformatie-verhoudingen, resp. 1 : 3 en 1 : 4 passen zich uitstekend aan bij de gebruikelijke lampen en laten het gebruik in meerdere trappen toe.

N.V. Techn. Handelsbureau J. C. v. d. Velde, den Haag.

Energio transformator.

Over de resultaten verkregen met eenige ons ter beproeving gezonden transformatoren zijn wij zeer tevreden.

De kwaliteit van de zeer krachtige versterking laat niets te wenschen over en ook in de derde trap — met gebruikmaking van een eindlamp — waren de resultaten bij een overzetting 1 : 5 nog zeer goed.

De Energio transformatoren worden in verschillende verhoudingen geleverd en bezitten een ruim gedimensioneerde kern, terwijl de windingen uit prima Engelsch

emaille-draad bestaan, hetwelk tegen doorslaan gegarandeerd wordt.

Ook de uitvoering is goed verzorgd.

Fa. M. Ph. Meiler, Amsterdam.

Stekkerklemmen.

Een nieuw Duitsch snufje is de in figuur 1 weergegeven stekkerklemmen, dienende om de zgn. Bananen-stekkers (zie figuur 2) op eenvoudige en goedkope wijze tot normale twee of drie polige stekkers om te bouwen.

Hiertoe draait men het schroefje, zichtbaar in fig. 2 eenigszins los, zoodat speling ontstaat tusschen de beide metalen helften en de enkelpolige „bananen-stekkers" er zich gemakkelijk laten inbrengen. Dan draait men het schroefje weer aan, waardoor de klem zich sluit.

Fig. 3 geeft een afbeelding van de gesloten klem. Het is een zeer simpel instrumentje, waarvan men echter veel gemak kan verwachten.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Dezelfde firma toonde ons eenige geheel uit eboniet vervaardigde luidsprekerhoorns, die geheel vrij moeten zijn van eigen resonantie-effecten. Deze keurige gebogen hoorns worden in twee grootten vervaardigd en zijn speciaal bestemd voor amateurs die zelf hun luidspreker willen maken.

Naar men ons mededeelde komen zij spoedig op de markt.

Fa. Ph. J. Schut, Amsterdam.

Aftak-doo's.

Deze firma zond ons ter bespreking een praktische en fraai uitgevoerde aftakdoos, welke het mogelijk maakt op elk toestel met meerdere — maximum negen — telefoons te luisteren.

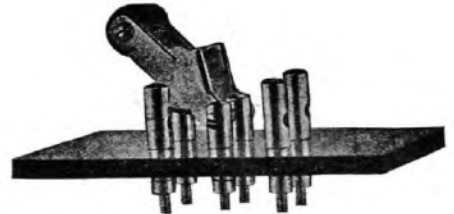
Hierbij wordt deels serie- en deels parallel schakeling toegepast.

Niet noodig te zeggen dat dit instrument bij ieder toestel, waarop met meerdere telefoons geluisterd wordt, goede diensten bewijst.

Fa. S. M. Nijkerk Jr., Amsterdam.

Serie-parallel schakelaar.

Van deze firma ontvingen wij de onderstaande schakelaar ter kennismaking.

Behalve een zeer geringe eigencapaciteit, bezit deze schakelaar de volgende voordeelen: 1e. De van hoekstukken voorzien messen kunnen niet geheel tegen de frontplaat gedrukt worden, zoodat het omschakelen niet met behulp van schroevendraaiers e.d. behoeft te geschieden. 2e. Er kunnen geen losse contacten voorkomen, ten 3e. de gemakkelijke montage en last not least de mooie uitvoering.

De schakelaars kunnen vooral worden aanbevolen voor gebruik in h.f. kringen, doch zijn uiteraard ook voor andere doeleinden b.v. onversterkt-versterkt schakeling, enz. uitstekend bruikbaar.

Electronen

In deze rubriek worden uitsluitend z.g. gelegenheids advertenties geplaatst tegen den prijs van f 1.— voor minimum 5 regels, iedere regel meer à f 0.25. Cliché's worden bij deze advertenties niet afgedrukt. - Uitsluitend bij vooruitbetaling, tot Dinsdags vóór 12 uur.

Stock van 1000 radiolampen, van zeer goed fabrikaat, te koop, hetzij geheel, hetzij bij gedeelten. Anodespanning 30—80, gloeispanning 4 Volts, verbruik 0.5 Amp.

Te bevragen R.-W. 1536.

Van Amateur te koop, 2 lamps prim h.r. ontvanger met 2 nieuwe D I lampen voor f 15.—, compleet stel, onderdeelen voor 3 lamps prim. h.r. ontvanger met 3 gebruikte D II lampen voor f 20.—. Alles in goeden staat. H. Jansen, Kruisheerenstraat 18, Roermond.

3 lampstoestel aangeboden 1 H.F., 1 D., 1 L.F. met accu's, 1 Varta 4 V. en 1 Autobatterij 4 V. 150 Amp., tevens chem. gelijkrichter.

J. Jonker, Jaagpad 87, Omval, Amsterdam.

Te koop een prima werkend 4 lampstoestel (Philips miniwatt) 1 H.F., 1 Det., 2 x L.F., geheel compleet, accu en anode en telef. f 105, in werking te hooren bij P. C. Cabalt, Houtrijkstraat 124 I, Amsterdam.